

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
24.08.2020.- 28.08.2020.

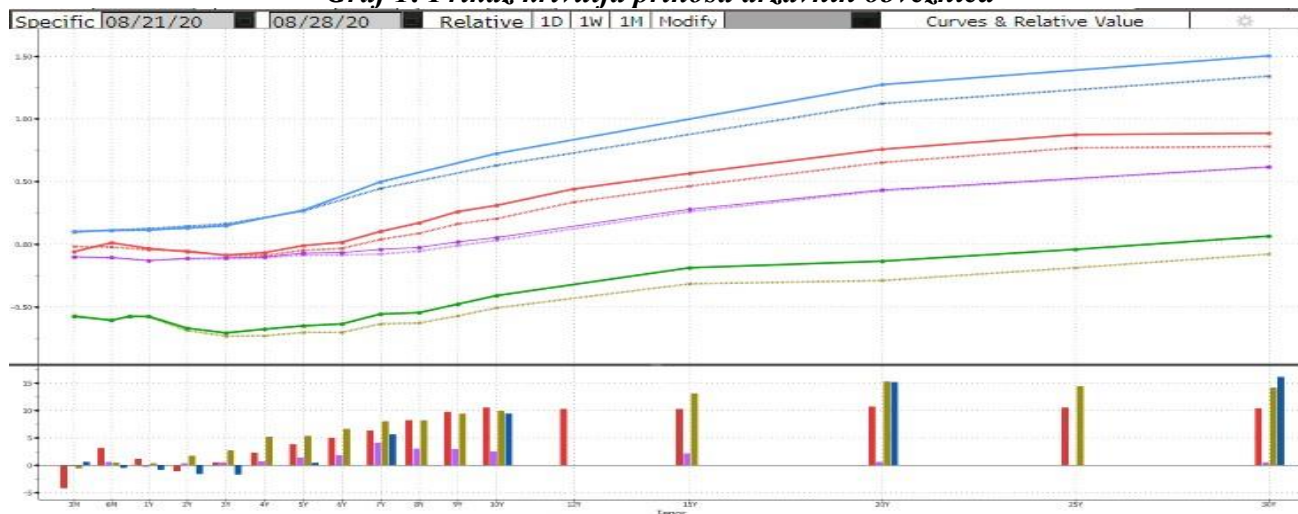
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan					
	21.8.20	- 28.8.20	21.8.20	- 28.8.20	21.8.20	- 28.8.20	21.8.20	- 28.8.20				
2 godine	-0,68	- -0,66	↗	0,14	- 0,13	↘	-0,05	- -0,06	↘	-0,11	- -0,11	→
5 godina	-0,70	- -0,65	↗	0,26	- 0,27	↗	-0,05	- -0,01	↗	-0,08	- -0,07	↗
10 godina	-0,51	- -0,41	↗	0,63	- 0,72	↗	0,21	- 0,31	↗	0,03	- 0,06	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	21.8.20	- 28.8.20	
3 mjeseca	-0,542	- -0,556	↘
6 mjeseci	-0,610	- -0,606	↗
1 godina	-0,554	- -0,543	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 28.08.2020. godine (pune linije) i 21.08.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi svih promatranih obveznica eurozone su zabilježili rast tijekom proteklog tjedna. Rast prinosa je posebno bio izražen kod obveznica dužeg roka dospelja, pa su tako prinosi njemačkih desetogodišnjih obveznica povećani za 10 baznih bodova, a isti rast zabilježen je i kod italijanskih obveznica ovoga dospelja. Početkom tjedna najveći utjecaj na rast prinosa imali su više optimistični pokazatelji raspoloženja koji su objavljeni za Njemačku, ali je rast prinosa obveznica eurozone isto tako bio rezultat rasta prinosa obveznica u SAD, posebno nakon izlaganja predsjednika Feda Powella o izmijenjenoj strategiji monetarne politike ove institucije. Također, za Njemačku su objavljeni i nešto bolji finalni podaci o padu GDP-a u drugom tromjesečju u usporedbi s preliminarnim podacima. Ipak, tromjesečni pad GDP-a od 9,7% predstavlja rekordnu kontrakciju od 1970. godine, od kada se prati tromjesečna evidencija. Nakon toga, koalicijski partneri Njemačke vlade su donijeli odluku da produže mjere pomoći do kraja 2021. godine, koje za cilj imaju zaštitu radnih mjesta, a što je podrazumijevalo da se pronade

dotatnih 10 milijardi EUR za financiranje istog. Prvobitni rok ovog programa pomoći je bio 12 mjeseci. Tijekom ovog tjedna se očekuje i predstavljanje plana stimulativnoga paketa Francuske u vrijednosti od 100 milijardi EUR.

Ministar financija Francuske Le Maire je izjavio da Vlada ostaje pri prognozi da će ekonomija Francuske zabilježiti kontrakciju od 11% u ovoj godini usljed neizvjesnosti oko izgleda za globalnu ekonomiju. On je dodao da, iako je zabilježen snažan oporavak u mjesecima svibnja i lipnja, do kraja godine još uvijek postoji mnogo neizvjesnosti, posebno Brexit, izbori u SAD, kao i novi „petogodišnji plan“ Kine, a što bi sve moglo da utječe na svjetsku trgovinu, pa samim tim i na ekonomski rast Francuske. Također, njegov kolega iz Njemačke, ministar Sholz je izjavio da se može pretpostaviti da će Vlada Njemačke morati da poveća dugovanja u proračunu za sljedeću godinu, te da će biti prisiljena da odstupa od pravila dugovanja, jer će postojati potreba za „značajnim izvorima“ povećane potrošnje kako bi se zaštitilo zdravlje građana i stabilizirala ekonomija.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	SRPANJ	9,2%	10,2%	9,2%
2.	GDP – Njemačka (tromjesečno) final.	II tromjesečje	-10,1%	-9,7%	-10,1%
3.	GDP – Francuska (tromjesečno) final.	II tromjesečje	-13,8%	-13,8%	-5,9%
4.	GDP – Austrija (tromjesečno) final.	II tromjesečje	-10,7%	-10,4%	-2,4%
5.	GDP – Finska (tromjesečno) final.	II tromjesečje	-	-4,5%	-1,9%
6.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	KOLOVOZ	85,0	87,7	82,4
7.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	KOLOVOZ	-14,7	-14,7	-15,0
8.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	KOLOVOZ	92,1	92,6	90,4
9.	Ifo indeks poslovnog povj. za 6 mjeseci – Njemačka	KOLOVOZ	98,0	97,5	96,7
10.	Indeks povjerenja potrošača – Francuska	KOLOVOZ	94	94	94
11.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	KOLOVOZ	88	91	84
12.	Indeks poslovnog povjerenja – Italija	KOLOVOZ	-	80,8	77,0
13.	Industrijske prodube – Italija (G/G)	LIPANJ	-	-11,8%	-34,1%
14.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	LIPANJ	-	-16,4%	-25,9%
15.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	SRPANJ	2,6%	0,6%	0,5%
16.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	SRPANJ	-	-3,7%	-3,3%
17.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	SRPANJ	-	4,1%	7,1%
18.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	KOLOVOZ	0,2%	0,2%	0,9%
19.	Stopa inflacije – Belgija	KOLOVOZ	-	0,82%	0,73%
20.	Stopa nezaposlenosti – Finska	SRPANJ	-	7,7%	7,9%

SAD

Predsjednica Fed iz Kansas Citya George, koja je bila među najistaknutijim optimističnim članovima Fed, se ne protivi određenom pregrijavanju inflacije i njenom rastu preko ciljane razine od 2%, te više rizika vidi u dijelu cjenovnih pritisaka koji su suviše slabi. George je istaknula kako smatra da inflacija od 2% nikada nije bila gornja razina, te da je potrebno ostati fokusiran na ono što utječe na to da inflatorna očekivanja u ekonomiji budu usidrena. Prema njenom mišljenju, promatrano s aspekta komunikacije, potrebno je razgovarati o stvarima koje pomažu da se bolje uradi posao u pravcu dostizanja postavljenih ciljeva. Predsjednik Fed iz Richmonda Barkin je izjavio da smatra da je trenutačno odgovarajuće da referentna kamatna stopa Fed bude nula. Prema njegovom mišljenju, neizvjesnost je prilično visoka i važna za mnoge sudionike u ekonomiji. Također, Barkin je dodao da je jednostavno potrebno da se virus stavi pod kontrolu i da se ljudima da sigurnost i povjerenje, te se osvrnuo na Njemačku i njen način upravljanja ovom krizom.

Fed je tijekom proteklog tjedna predstavio agresivnu novu strategiju kojom će povratiti punu zaposlenost i povećati inflaciju ka zdravijim razinama u uvjetima u kojima se vjeruje da postoje rizici po zaposlenost kao i rizici po rast inflacije. Unutar novoga pristupa koji predstavlja dugoročne ciljeve Fed i monetarne politike, a koja je odobrena od strane 17 kreatora monetarne politike, Fed će težiti za dostizanjem

prosječne inflacije od 2%, nadoknađujući razdoblje sa inflacijom ispod 2% u razdobljima u kojima će inflacija biti preko ove razine, koje će trajati neko vrijeme, te osiguranju da zaposlenost ne bude smanjena ispod maksimalne razine. Predsjednik Fed Powell je istaknuo da revidirano priopćenje Fed reflektira zahvalnost za snažno tržište rada, posebno u brojnim zajednicama sa srednjim i niskim razinama prihoda, te da snažno tržište rada može biti održivo bez izazivanja neželjenoga povećanja inflacije.

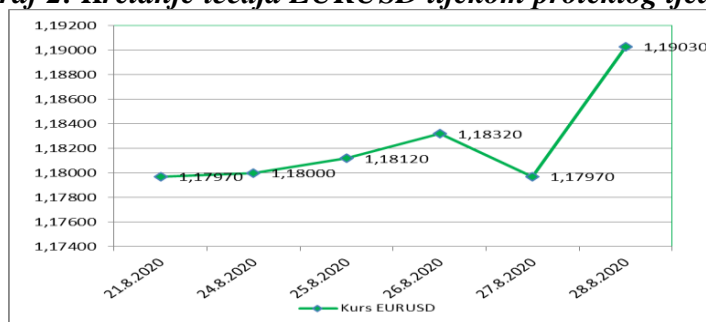
Predsjednik Fed iz Dalasa Kaplan je istaknuo da preferira da se sačeka jasniji put koji će se pojaviti nakon učinaka pandemije prije nego Fed ponudi dodatne smjernice, dok je predsjednik Fed iz Mineapolisa Kashkari izjavio da Fed ima veoma ograničenu sposobnost da potakne ekonomiju, ali ima jasnu moć da je „ubije“. Važno je imati u vidu da je Fed prepoznao cijenu visoke nezaposlenosti, te da je važno da ne dođe do prekida oporavka prije nego plaće i stanje na tržištu rada ne dobiju šansu da se oporave od pada. Predsjednik SAD Trump je voljan da potpiše zakon kojim se odobravaju sredstva za prevazilaženje pandemije vrijednost 1,3 bilijuna USD. Ipak, Pelosi je istaknula da ta suma nije dovoljna da zadovolji potrebe američkog naroda.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelj		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks ekonomske aktivnosti Fed Čikago	SRPANJ	3,70	1,18	5,33
2.	FHFA indeks cijena kuća	LIPANJ	0,3%	0,9%	-0,2%
3.	Povjerenje potrošača	KOLOVOZ	93,0	84,8	91,7
4.	Broj novoprotatih kuća (M/M)	SRPANJ	1,8%	13,9%	15,1%
4.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	21. kolovoza	-	-6,5%	-3,3%
5.	Porudžbine trajnih dobara P	SRPANJ	4,8%	11,2%	7,7%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	22. kolovoza	1.000.000	1.006.000	1.104.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	15. kolovoza	14.400.000	14.535.000	14.758.000
8.	Osobna potrošnja	SRPANJ	1,6%	1,9%	6,2%
9.	PCE deflator (G/G)	SRPANJ	1,0%	1,0%	0,9%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,17970 na razinu od 1,19030.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna



VELIKA BRITANIJA

Asocijacija turističkih radnika u Velikoj Britaniji (The Association of British Travel Agents, Abta) je priopćila da je pod utjecajem krize izazvane COVID-19 čak 39.000 zaposlenih u ovom sektoru ostalo bez posla ili je njihov posao neizvjestan, s obzirom na to da je sektor turizma najviše pogođen krizom, te su pozvali Vladu na dodatnu financijsku podršku kako bi se spriječio dalji gubitak poslova. Pored navedenoga, iz ove organizacije su istaknuli da je preko 90.000 poslova u ovom sektoru ili industrijama, koje su povezane sa turizmom, već pogođeno pandemijom, te da 78% turističkog biznisa razmatra smanjenje zaposlenih, iako se još uvijek nije razgovaralo o otpuštanjima.

Svjetsko vijeće za putovanja i turizam (The World Travel and Tourism Council, WTTC) očekuje da bi Velika Britanija mogla da izgubi 22 milijarde funti pod utjecajem globalnoga zastoja u turizmu, dok je oko tri milijuna poslova u ovom sektoru pod rizikom. Izvješće koje je publiciralo WTTC navodi da stalne neizvjesnosti i restrikcije u dijelu putovanja, koji su rezultat ograničenja izazvanih pandemijom, utječu na to da se ljudi ne odlučuju na putovanja, te ostaju unutar matičnih zemalja. Fiskalni deficit Škotske je povećan na 15 milijardi funti tijekom 2019/20. godine, što je dovelo do upitnosti pitanja oko neovisnosti

ove regije između premijerke Škotske Sturgeon i lidera škotskih laburista Leonarda.

Co-operative Bank treba da smanji 350 radnih mjesta, te da zatvori 18 ispostava širom Velike Britanije, što je rezultat borbe sa niskim kamatnim stopama i ekonomskim usporenjem izazvanim pandemijom. Ovo smanjenje broja radnih mjesta predstavlja oko 11% ukupnog broja zaposlenih ove banke, a uglavnom će utjecati na srednju i nižu razinu menadžmenta, kao i zaposlene u ispostavama koje se namjeravaju zatvoriti.

Guverner BoE Bailey je na simpozijumu u Jackson Holeu izjavio da su kvantitativne olakšice imale učinke tijekom pandemije, te istaknuo da ove mjere daju najbolje rezultate kada se primjenjuju masivno i brzo. Bailey je dodao da je precizno mjerenje ovih učinaka teško s obzirom na to da se ne može jednostavno identificirati što bi se desilo da nije bilo kvantitativnih olakšica. U svakom slučaju, kako ističe Bailey, kvantitativne olakšice su očigledno djelovale na uklanjanje opasnoga rizika prenošenja teškoga tržišnog tereta na makroekonomiju kroz izbjegavanje nagloga pooštavanja financijskih uvjeta, a samim tim i povećanja efektivnih kamatnih stopa.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelj	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	CBI maloprodaja KOLOVOZ	6	-6	4
2.	Lloyds poslovni barometar KOLOVOZ	-	-14	-22

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,90119 na razinu od 0,89158, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3090 na razinu od 1,3353.

JAPAN

Početak tjedna je objavljena vijest da, prema nepotvrđenim izvorima, Japan planira da umanjí restrikcije koje se tiču zabrane ulazaka za strance zbog pandemije, usljed straha da bi ovakve odluke mogle da negativno utječu na poslovnu konkurentnost i da negativno djeluju na reputaciju Tokija kao financijskoga središta. Prema sadašnjim pravilima, stranci koji su napustili Japan nakon 2. travnja ne mogu se vratiti. Japan je tako jedina članica u okviru G7 zemalja koja vrši određenu vrstu diskriminacije između građana Japan i stranih državljana sa prebivalištem u zemlji. Nakon toga, bivši glavni ekonomista BoJ Hayakawa je izjavio da šok koji je rezultat pandemije utječe na to da se razina novca koji pristiže u ekonomiju Japana povećava, a što bi moglo doprinijeti naglom rastu inflacije, te tako pomoći dostizanju cilja koji godine ultrastimulativne politike nisu uspjele da učine. Bivši kreator monetarne politike u BoJ Kiuchi je izjavio da bi Japan u naredne 3 godine mogao zapasti u blagu deflaciju, usljed negativnih učinaka na potražnju izazvanu pandemijom, a što vodi i do većeg gubitka radnih mjesta, ali da je malo vjerojatno da će BoJ povećati stimulativne mjere kako bi održala cijene. S druge, strane glavni glasnogovornik Vlade Japana je izjavio da Japan želi izbjeći još jedno izvanredno stanje i da mora da uzme u obzir više stimulativnih mjera kako bi se ekonomija oporavila, što predstavlja signal da je Tokijo odlučan da se fokusira na ponovno otvaranje biznisa koji su oštećeni pandemijom. Član UV BoJ Suzuki je izjavio da bi financijske institucije mogle biti suočene sa rastućim troškovima kreditiranja, te bi se mogli vratiti na razine zabilježene tijekom globalne financijske krize, ukoliko ponovni rast zaraženih koronavirusom naštetí ekonomiji. Suzuki je dodao i da masivni stimulativni program BoJ pomaže da ublaži ekonomski udarac koji nastao zbog pandemije, te da benefiti ultrastimulativne politike još uvijek premašuju troškove.

Protekli tjedan su obilježile špekulacije oko mogućnosti da aktualni premijer Japana Abe odluči da podnese ostavku zbog zdravstvenih razloga, prije isteka mandata 21. rujna. Ova vijest je potvrđena krajem tjedna, te je Abe u petak i zvanično podnio ostavku na ovu funkciju zbog zdravstvenih razloga, te je time okončao najduži mandat premijera Japana koji je trajao 8 godina. Abe je poznat po tome što se, od kada se nalazi na ovoj poziciji od 2012. godine, zalagao za monetarne olakšice bez presedana, kao i za fleksibilniju fiskalnu politiku s ciljem oživljanja ekonomije. Paket ovakvih mjera je poznat pod nazivom „Abenomics“, a podnošenjem ostavke sudbina Abenomicsa je sada neizvjesna.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno
				razdoblje
1.	Proizvođačke cijene uslužnog sektora (G/G) SRPANJ	0,8%	1,2%	0,9%
2.	Indeks svih industrijskih aktivnosti LIPANJ	6,3%	6,1%	-4,1%
3.	Stopa inflacije – Tokio KOLOVOZ	0,6%	0,3%	0,6%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 124,81 na razinu od 125,39. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine od 105,80 na razinu od 105,37.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 42,34 USD (35,89 EUR).

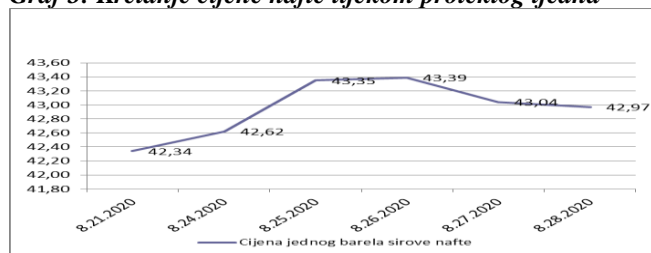
Tijekom protekloga tjedna cijena nafte nije bilježila značajne promjene. Do sredine tjedna cijena je bila pod utjecajima zatvaranja postrojenja proizvodnje u Meksičkom zaljevu zbog tropske oluje Laura koja je prijetila da preraste u uragan.

Sredinom tjedna cijena nafte je povećana nakon što su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD smanjene peti tjedan zaredom. EIA je objavio da su zalihe smanjene za 4,7 milijuna barela na 507,8 milijuna barela u tjednu koji je završio 21. kolovoza. Zalihe nafte se u ovoj godini i dalje nalaze za 15% iznad petogodišnjeg prosjeka. U tjednu ranije zalihe su smanjene za 1,6 milijuna barela. Do kraja tjedna najveći utjecaj na kretanje cijene nafte imala je oluja u Meksičkom zaljevu. Biro za sigurnost i zaštitu životne sredine je tijekom protekloga tjedna procijenio da je 84% proizvodnje nafte i 61% proizvodnje prirodnoga plina obustavljeno zbog oluje Laura. Prema procjenama EIA proizvodnja nafte u Meksičkom zaljevu čini oko 17% ukupne proizvodnje u SAD. Pojedini analitičari smatraju da će cijena nafte biti vođena stanjem zaliha, kao i očekivanjima da OPEC+ ima slobodnih kapaciteta koji mogu biti uposljeni u postpandemijskom rastu tražnje.

Predsjednik Rusije Putin je izjavio da bi za Rusiju bilo bolje ukoliko bi cijena nafte bila veća od 46 USD po barelu. Putin je istaknuo da bi veća cijena nafte imala utjecaj na veće proračunske rezerve, te da predstavlja dodatnu osnovu za financiranje javnih troškova, uključujući i socijalnu zaštitu.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 42,97 USD (36,10 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 1,49%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna



Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.940,48 USD (1.644,89 EUR). Početkom tjedna cijena zlata je smanjena kako su se pojavile informacije o pronalasku vakcine protiv virusa COVID-19. Iz WHO je priopćeno oko 172 zemlje su uključene u program COVAX koji je osmišljen da osigura podjednak pristup vakcini protiv COVID-19, ali je neophodno osigurati više financijskih izvora, dok zemlje treba da se više obvežu na ove aktivnosti. Generalni direktor WHO Ghebreyesus je izjavio da je ovaj mehanizam ključan za okončanje pandemije i neće uključiti samo zemlje koje razvijaju i kupuju vakcine, nego će, također, osigurati da se cijene održavaju što je moguće nižim. U narednim danima, do kraja tjedna, cijena zlata je bila pod utjecajima očekivanja obraćanja predsjednika Feda Powella na simpozijumu u Jackson Holeu gdje se očekivalo kratko prezentiranje monetarnoga plana Feda za oživljavanje ekonomije nakon krize izazvane pandemijom. Kasnije je predsjednik Feda Powell istaknuo da revidirano priopćenje Feda reflektira zahvalnost za snažno tržište rada, osobito u brojnim zajednicama sa srednjom i niskom razinom prihoda, te da snažno tržište rada može biti održivo bez izazivanja neželjenoga povećanja inflacije. Cijena zlata je tijekom trgovanja u petak bilježila rast nakon što su se pojavile vijesti da je predsjednik Trump spreman da potpiše zakon kojim se osiguravaju sredstva za prevazilaženje krize u vrijednosti od 1,3 bilijuna USD, na što je Pelosi upozorila da ta sredstva nisu dovoljna. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.964,83 USD (1.650,70 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 1,25%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

